

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

KA NIKAJ VEČ KOT
2C NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš seboj,
nadalj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 89 — Štev 89

NEW YORK, TUESDAY, MAY 6, 1941 — TO REK, 6. MAJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

JUGOSLOVANI SE ZBIRAJO V EGIPTU

Iz Kaire poroča dopisnik newyorškega lista The New York Times, Robert St. John; da je več tisoč jugoslovanskih vojakov pobegnilo pred prodirajočimi Nemci in so prišli v Egipt in so zaprisegli, da ne odlože orožja toliko časa, dokler je še kak Nemec ali Lah na jugoslovanski zemlji.

St. John piše o tem takole:

Pod zaprisego, da ne bodo nikdar odložili orožja toliko časa, dokler je kak Nemec ali Lah, na katerega je mogoče streljati, je več deset tisoč dobro oboroženih jugoslovanskih vojakov pobegnilo pred vpadom osiromašene ter se bojujejo dalje na egiptskem pesku, kakor tudi v divjih gorah svoje rodne Srbije in Bosne.

Predno sem pobegnil iz Jugoslavije, s kroglo strojne puške v svojem telesu, sem videl cele polke teh odločnih bojevnikov, ki so se na tihem zakleli, da se nikdar ne podajo in so odšli v gorske trdnjave, da se bore proti vpadnikom.

Tukaj pa sedaj (v Egiptu) po raztresenih taboriščih v pušavi vira jugoslovanska zastava poleg Union Jacka (angleške zastave). Več sto vojakov in letalcev razbite jugoslovanske vojske zbira svoje vrste in se bore ob strani Angležev.

Govoril sem z nekim jugoslovanskim pilotom na več postajah na begu iz Beograda v Kairo. Najprej sem se z njim seznanil v Sarajevu. Tedaj je ravno izvedel, da sta bili pri bombardiranju Beograda ubiti njegova mati in sestra. Iste noči se je odpeljal z bombnikom, da napade nemške vojaške vlake v Sarajevu.

"Bombe so padle povsod, kjer sem hotel," je rekel, "toda še nisem gotov."

Pozneje sem ga zopet videl

na Grškem, kamor je prišel s svojim aeroplanom.

Sedaj pa je tukaj (v Kairu). Več sto njegovih rojakov pripoveduje, kako v svetovni vojni poražena srbska armada ob koncu vojne je iz Soluna prebila nemško črto in prišla zopet v Beograd.

Tehnično je vojna Jugoslavije z osiromašeno končana, toda ne za vstaje visoko v gorah, navadni kmetje, ki so prisegli maščevanje v temnih kavarnah in na obljudenih mestnih trgih, ali pa vojaki, ki so morali pobegniti, pa so se zopet našli in nadaljujejo boj.

Deset dni sem bil na potu iz Beograda do dalmatinskega obrežja in vedno sem skušal poslati poročila o žalostnem umikanju teh rodoljubov v gore in o zaprisegi, da se ne bodo nikdar podali.

Toda nemški vdarci so bili tako nagli in zmešnjava je bila tako velika, da nisem nikdar imel priložnost priti v zvezo z vnanjim svetom.

Ko je prišlo poročilo o premirju, so jugoslovanski vojaki samo zbrali orožje, municijo in drugo vojaško opremo ter pričeli odhajati v gore. Njihovi častniki jim tega niso branili, pa tudi ne bi s tem nič dosegli.

Sedaj pa je po tajnih potih prišlo sporočilo, da ti vstajci delajo Nemcem in Lahom velikanske preglavice.

Nevarnost za Anglijo v Iraku

Oči Angležev so z veliko skrbjo obrnjene na Irak, kjer agitatorji ševajo prebivalce k vstaji proti vladni Rašida Ali Al-Galianiju.

Ko so Angleži prejšnji teden poslali svoje vojaštvo v Basro, ki je edino pristanišče Iraka ob Perzijskem zalivu, ni bilo velikega pomena, kajti Iraki so Angliji večinoma jako naklonjeni. Sedež nezadovoljstva je v Bagdadu, kjer Al-Galiani z nemškim zlatom širi propagando proti Angležem.

Vojaški krogi pa so mnenja, da bo vojevanje trajalo samo nekaj tednov, kajti vročina z vsakim dnem narašča in boji bodo morali prestat.

Ako hoče Nemčija Iraku pomagati, tedaj mora svojo armado poslati skozi Turčijo, česar pa Turčija najbrže ne bo dovolila. Tudi po določbah premirja med Nemčijo in Francijo, Francija ni primorana dovoliti prehod nemške vojske skozi Sirijo. V sled tega more Nemčija pomagati Iraku samo s tem, da pošlje vojaštvo in orožje po zraku.

Največja nevarnost pa preti Angliji od Črne roke, organizacije, ki ima svoj sedež v Damasku in ki jo vodijo dijaki, ki razširjajo panarabski nacionalizem, ki je nasproten monarhistični vladi v Iraku. Nevarnost preti tudi od strani raznih plemen, ki morejo v dolini Tigra in Evfrata uničiti petrolejske naprave iz Mozula.

Najtežje za Angleže pa je, ker mora ostati v Iraku primezna močna armada, ki bi jo bilo mogoče porabiti za obrambo Sueškega kanala.

Razvoji v Iraku pa bodo tu di vplivali na Indijo, kjer vodi Gandhi svoje rojake v pasivnem boju proti Angliji.

UAW ZAVRNILI PONUDBO GEN. MOTORS

Unija zahteva na uro deset centov več, korporacija je pa pripravljena dati samo dva centa. Nevarnost stavke stopa v ospredje.

V kratkem poteče pogodba med CIO unijo avtnih delavcev ter General Motors Corporation.

Korporacija ima po raznih delih dežele vse polno tovarn, med njimi tudi trinajst takih, v katerih izdeluje izključno le vojni material. Razen v teh, o delavci po vseh drugih tovarnah glasovajo, da bodo za štrajkali, če korporacija ne ugodí njihovim zahtevam.

Pogajanja med G. M. in unijo avtnih delavcev so se začela že pred štirinajstimi dnevi, prejšnji terek so bila pa ne-nadno prekinjena.

C. E. Wilson, predsednik General Motors je namreč izja-

vil, da korporacija pod nobenim pogojem ne more povišati plač več kot za dva centa na uro. Edinole delavci, ki že zdaj zaslužijo nad devetdeset centov na uro, bi dobili nekaj več kot dva centa priboljška.

To se pravi, da bi bili najbolj prizadeti delavci, ki delajo za minimalno plačo.

Po zadržilu C. E. Wilsona, bi že v tem slučaju narasli stroški korporacije na letnih petnajst milijonov dolarjev.

Unija zahteva za vse delavce po deset centov več na uro, čimer bi narasli stroški korporacije za 50 milijonov dolarjev na leto.

Prodaja dragocenosti

V petem nadstropju Gimbel's veletrgovine v New Yorku je v teku razprodaja starih umetnin in dragocenosti, ki jih je v teku 40 let nabral in dragoplačal lastnik največje radio postaje v New Yorku pokojni Clarence H. Mackay.

V istem nadstropju so na prodaj slične dragocenosti, ki jih je zbral William R. Hearst, izdajatelj lista New York Journal in več drugih listov v raznih mestih Združenih držav.

Na vsakem predmetu je na listku označena cena. In kot pravi dr. Armand Hammer, ki razprodaja te dragocenosti, je prodajna cena komaj 10 odstotkov cene, ki sta jo plačala milijonarja za svojo privatno zbirko.

Več bombnikov za Anglijo

V Washingtonu je bilo naznanjeno, da je bila produkcija letal v ameriških tovarnah tako povečana, da bo letos izdelanih 20,000 vojaških aeroplanov.

Včeraj je tudi predsednik Roosevelt naročil vojnemu tajniku Stimsonu, da naj zastavi vse svoje sile, da bo zgrajenih posebno mnogo največjih bombnikov. To potrebo je posebno poudaril z ozirom na Anglijo, ki mora od Združenih držav dobiti kar največ bombnikov in drugih aeroplanov, da bo dobila v zraku premoč nad Nemčijo.

Amerikanci na jugosl. parnikih

Častniki ameriške obrežne straže so prišli na jugoslovanske parnike v ameriških pristaniščih, da od častnikov in moštva dobe natančno poročilo, ako so ostali zvesti vladi kralja Petra, ali pa so prešli na stran vlade neodvisne Hrvaške.

V newyorškem pristanišču so štirje jugoslovanski tovorni parniki, 13 pa jih je v drugih ameriških pristaniščih.

Ameriški častniki so včeraj jutraj ob 12.20 stopili na parnik Kopajpić, ki je zasidran v Stapleton na Staten Islandu. Parnik je prazen in kapitan je povedal, da namerava odpluti na Kubo, kjer bo naložil tovor.

Drugi parnik je Sreča, ki je nedavno priplul iz St. Thomasa ter se nahaja na pomolu št. 2, Bush Terminal, Brooklyn; tretji je Knez Pavle, ki ga nakladajo na Staten Islandu, četrty pa je Neti, ki se nahaja ob pomolu v Greenpointu, tudi v Brooklynu.

Na vsakem parniku so častniki in mornarji svečano izjavili, da so ostali zvesti kralju Petru. Iz Washingtona je prišlo sporočilo, da je državni department zadovoljen z izjavo častnikov in moštva in da ameriška vlada ne bo ničesar ukrenila glede parnikov.

Uradni Washington se je hotel prepričati o stališču jugoslovanskih mornarjev in je vlada zaradi tega odredila "preiskavo", zlasti še, ker stalno prihajajo po radio iz Rima povelja, kako se naj kretajo jugoslovanski parniki.

PREDSEDNIK PRIPOROČA DALJŠI DELOVNI ČAS

Tovarne, ki izdelujejo strojno orodje, naj bi obratovala sedem dni na teden in 24 ur na dan. Strokovnih delavcev naj bi ne jemali v armado.

Konci prejšnjega tedna je predsednik Roosevelt priporočil pospešene produkcije strojnega orodja ter rekel, da bi bilo po njegovem mnenju najbolje, ako bi tozadevne tovarne obratovala 24 ur na dan in 7 dni na teden.

Obrambnemu produkcijskemu uradu je predsednik naročil, naj dožene, koliko strojev se počiva v deželi in koliko strokovnih delavcev je še brez dela, da bo čimprej mogoče vse zaposliti v vojni produkciji.

Tekom zadnjih mesecev sem opazoval raznih v industriji strojnega orodja, — je pisal ravnatelja produkcijske uprave Sidneyu Hillmanu in Williamu S. Knudsenu, — istočasno sem se pa tudi prepričal, da so tovarne, ki izdelujejo orožje in municijo, podaljšale delovni čas.

Vedno naraščajoča potreba po vojnem materialu, letal in ladjah nas vsled kritičnega položaja, ki preti našemu narodu, sili, k povečani in pospešeni produkciji. Treba je povečati število strojev za izdelovanje strojnega orodja in skrbeti, da bodo ti stroji nenehoma obratovali.

Dalje je predsednik odredil, da je treba ponovno pregledati listine novincev, ki so bili že poklicani ali bodo poklicani v vojaško službo. Med temi novinci je gotovo dosti strokovno izvežbanih delavcev.

Krivično bi bilo, — je dejal predsednik časnika, — če bi morali ti izvežbani delavci služiti kot navadni infanteristi ali artileristi v armadi. Kdor je v privatnem življenju potreben, naj vrši svoje delo v privatnem življenju. — Mi, advokatje, — je smeje dostavil, — in vi, časnika, nismo narodni obrambni industriji prav posebno dosti potrebni.

Po mnenju predsednika bi bilo mogoče mnogo strokovnih delavcev, ki so danes zaposleni v drugih poklicih porabiti v tovarnah za izdelovanje strojev.

Hillman in Knudsen sta pozvala vojne industrijalce, naj pregovore svoje delavce, da bi se odpovedali letnim počitni-

cam. Delavec, ki bo to storil, bo dobil dvojno plačo, poleg tega pa še poseben bonus.

Na vprašanje, kako bodo avtne tovarne prispevale k vojni produkciji, je odvrnil predsednik, da so tozadevni načrti že izgotovljeni. Če ta ali ona avtva tovarna ne more izdelovati letal, more izdelovati že vsaj gotove dele za letala.

Predsednik je prepričan, da bodo v najkrajšem času obratovala vse tovarne, ki so količkaj v zvezi z vojno industrijo, po 24 ur na dan. S tem seveda ni rečeno, da bo podaljšan delovni čas posameznega delavca.

NAJETI MORILEC PRIZNAL ZLOČIN

Neznanec mu je obljubil dva tisoč dolarjev, če spravi s sveta dr. Rebhorna. — Žrtvi sta postala zdravnikova otroka.

V šerifov urad v Louisu v državi Kentucky je prišel neki možki ter rekel šerifu: — Zetri mesece ne morem spati. Vest me peče in vem, da se prej ne bom pomiril, dokler ne priznam vsega, kar mi je na srečo.

Nato je podpisal izjavo, da je lani 7. novembra položil poleg motorja v avtomobil dva kosa dinamita. Ko je začel motor delovati, je dinamit eksplodiral. Dva povsem nedolžna človeka sta postala žrtev zlobne nakane. To se je zgodilo v Serantonu, Pa. Usmrčena sta bila 19letni vsemučilščnik Wm. Rebhorn in njegova 17 letna sestra Lois, otroka ravnatelja zdravstvenega urada v Serantonu, Pa., dr. E. H. Rebhorna. Eksplozija je bila tako silna, da je mlada človeka in avtomobil raztrgala na kose in da so bile daleč naokrog pobite vse šipe.

Dr. Rebhorn je bil tudi v službi neke premogovne družbe ter je bila njegova beseda večkrat odločilna pri nakazovanju podpore v rovu poškodovanih majnerjev.

Okrajni pravdnik M. J. See je rekel, da je mož, ki je podal to izjavo, 32 letni Dwight O. Thorne. Svoje dejanje je takole opisal: — Ker sem ukradel \$3400

Willkie odgovoril Lindberghu

V Nashville, Tenn., je imel zelo pomemben govor Wendell L. Willkie, ki je pri zadnjih volitvah kandidiral na republikanskem tiketu za predsednika, pa je bil poražen.

Odgovarjal je predvsem C. A. Lindberghu, znanemu letalniku, ki pod pokroviteljstvom America First Committee potuje po deželi ter agitira proti vmesavanju Amerike v evropske zadeve.

Po preteku 90 dni ali pa najkasneje po preteku šestih mesecev, — je rekel Willkie, — bodo Združene države producirale več orožja in vojnega materiala kot ga producira Nemčija.

Willkie ni imenoval Lindbergha po imenu, pač je pa dejal, da je pred nekaj dnevi govoril v St. Louisu možak, ki je brez vsakih političnih in vojnihi izkušenj ter že dve leti ni bil v Angliji.

Lindbergh je zatrjeval, da Združene države niso pripravljene na uspešno vojno. V Anglijo lahko pošljejo toliko letal kolikor jih hočejo, s tem pa ne bodo angleškega zračnega zbora tako ojačile, da bi se mogel meriti z nemškimi.

Willkie je izjavil, da zadržno veruje v "zmago svobode". Anglija je že tako ali tako vladarica morja, z ameriško pomočjo bo pa postala tudi vladarica zraka.

Mimogrede je omenil novo tovarno za izdelovanje strmo-glavcev, ki jo je zgradila Vultee Aircraft Company.

ILLINOŠKI ROVI SPET OBRATUJEJO

25 tisoč premogarjev se je vrnilo na delo. — Premogovniki v državi Alabami še vedno počivajo. Zaslišanja pred posredoval. odborom.

25 tisoč kopačev mehkega premoga v državi Illinois se je vrnilo na delo. Konci prejšnjega tedna so se tamkajšnji premogovni baroni sporazumeli s CIO United Mine Workers. Dobili bodo po sedem dolarjev na dan in bodo imeli poleg tega še nekatere druge ugodnosti.

Edinole premogovni baroni v državi Alabami, ki imajo zaposlenih nad 20 tisoč premogarjev, se še niso odločili. Še vedno namreč zatrjujejo, da pod nobenim pogojem ne morejo plačati toliko kakor njihovi severni tovariši.

Prav dolgo se ne bodo protivili, kajti med njimi se že pojavlja razkol. Spočetka so bili edini in so vztrajali pri svojem sklepu, zdaj so pa začeli nekateri omahovati. V sled za-stoja v premogovnikih imajo

veliko izgubo, ki bo čedalje večja. V splošnem se lahko reče, da je John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, prodril z vsemi svojimi zahtevami.

Važno je vprašanje, če se bo vsled povišanih mezd premog podražil. Narodni gospodarstveniki so mnenja, da to ne bo treba, kajti s povečano produkcijo bodo pokriti vsi tozaderni stroški.

Skraini čas je bil, da je zavladal mir v industriji mehkega premoga. Nekaterim podjetjem je kuriva že popolnoma zmanjkalo in so morala svoje obratovanje omejiti do skrajnosti.

Obrambni posredovalni odbor nadaljuje z zaslišanja zastopnikov obeh strank.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lipeha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrti leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

EVROPA JE ŠE VEDNO ODVISNA

Evropski kontinent je v pogledu sirovin in živil še vedno odvisen od ostalega sveta.

Do tega zaključka je prišel "Narodni industrijski konferenčni urad", privatna študijska organizacija, po temeljiti preiskavi gospodarskega položaja na evropski celini.

— Navzlic temu, da vlada Evropi Nemčija, — pravi Konferenčni urad, — ki je odstranila večino trgovinskih omejitev, je v Evropi še vedno splošno pomanjkanje. Pred vojno je bilo v vsej Evropi samo sedem držav, ki niso bile prav posebno odvisne od uvoza iz inostranstva. "Novemu redbu," ki ga uvaja Hitler v Evropi, pa manjka vsega, predvsem seveda živil, bombaža, kovin, kuriva, tobaka in umetnih gnojil.

Pred izbruhom vojne je šlo v Evropo 40 odstotkov argentinskega, brazilskega in egiptskega izvoza; tretina čilškega in četrtina iz holandske Vzhodne Indije 25 odstotkov iz Costarice in Združenih držav.

Uvoz na evropski kontinent je predstavljal 25 odstotkov skupne svetovne trgovine.

Dr. Waler Funk, nemški gospodarski minister, se je pač lotil naloge, ki ji ne bo nikdar kos: evropsko gospodarstvo tako reorganizirati, da bi bilo skoro povsem neodvisno od ostalega sveta.

S povečanjem zavzetega ozemlja, se večajo tudi gospodarske težkoče.

Spčetka se je Nemčija zelo zanašala na Rusijo, v zadnjem času se je pa začelo prijateljstvo med njima ohlajati. Od Rusije dobiva Nemčija le malenkosten del tistega, na kar se je zanašala in kar je trdno pričakovala od nje.

DOBRO ZNAMENJE

Kakor zrel sadež z drevesa Rooseveltove politike dobrih sosedov je bila resolucija, ki jo je prejšnji teden soglasno odobril Med-ameriški gospodarski in finančni posvetovalni odbor.

Resolucija priznava 21 ameriškim republikam pravico prevzeti vse tujezemske ladje, ki počivajo v ameriških pristaniščih. Takih ladij je približno še kakšnih 160.

To pa ne pomeni samo, da bodo ladje ameriškim republikam dobrodošle, pač bo pa ta odločitev tudi velikega pomena za tesnejše zблиžanje Združenih držav z južno- in centralno-ameriški sosedami.

Dasi je bilo v tem pogledu že mnogo storjenega, odnošaji še vedno niso zadovoljivi.

Ko je ameriški državni departament pred tremi meseci predlagal pogajanja glede zračnih in mornariških oporišč v Centralni in Južni Ameriki, je Colombio, najbolj liberalna in najbolj profitašistična južno-ameriška republika zelo neodločno odgovorila in se zdel "razmišlja" o zadevi.

Argentina sploh ni odgovorila na prošnjo, da bi bilo ameriški vladi dovoljeno ustanoviti mornariško bazo ob reki Plata, docim je republika Paragvaj izjavila, da mora počakati konca spora med dvema njenima političnima voditeljema.

Brazilijska, ki nikdar ne skriva svojih pronemških simpatij, še vedno dovoljuje nacijskim ladjam vstop v svoja pristanišča.

Gornja resolucija, ki sicer ne nalaga nobeni ameriški republiki kakšnih posebnih obveznosti, je pa navzlic temu važen korak v smeri proti enotni politiki glede važne vojne zadeve.

Če drugega ne, je že vsaj nekaj upanja, da bo vseh 21 ameriških republik sledilo vodstvu Mehike, Čila in Združenih držav.

Kontrola nad cenami

Predsednik Roosevelt bo nedvoumno pozval kongres, naj mu da vsa potrebna oblast za kontrolo nad cenami. Po njegovem mnenju bo namreč edino na ta način mogoče preprečiti inflacijo.

Predsednikov tajnik Stephen Earley je sporočil časnikarjem, da je bil v Beli hiši Leon Henderson, novoimenovani komisar za kontrolo nad cenami. S predsednikom se je posvetoval, kaj bi bilo umestno storiti za preprečitev druginje.

Cene šestih najvažnejših sirovin so že stabilizirane. Vlada ima v tem pogledu precejšnjo oblast, nikakor pa ne take kot bi jo hotela imeti.

Japonska princesa zaročena

Danes je bilo v Tokio uradno naznanjeno, da se je princesa Šigeko, najstarejša 15-letna hči cesarja Hirohita zaročila s 25 let starim častnikom princem Morihito Higasi-Kunijem, najstarejšim sinom prince Naruhiko Higasi-Kunija.

Vroči boji v Iraku

Neka švicarska radio postaja prinaša poročilo iz Bagdada, ki pravi, da iraško armada obkrožuje angleško letališče pri Habbanijah jezeru, da iraška artilerija obstreljuje letališče in da je mnogo poslopij v plamenih.

Iz Jugoslavije

Cigani so pohabili dekletce.

Pred 6 leti so cigani ugrabili 9-letno Marico Škorjanovo iz Čazme in jo odvedli v svoje bivališče. Tam so ji z iglami prabodali roko, dokler se siroti ni posušila. Strahovali so jo in morala je z njimi prosjati po vaseh. Pred tedni pa se je deklici posrečilo uhajati ciganom in izpovedati oblastvom gorje, ki ga je morala v tem času pretrpeti. Orožniki cigane zasledujejo.

Obračun med dvema sleparjema.

V neki sarajevski kavarni sta se sešla bivši pro-lajalec časopisov Ahmed Garašaka in raznašalec časopisov Sloba Mrkva. Ahmed je s slabimi kupčijami zgubil vse svoje prihranke. Vdal se je pijaci in igranju. Če je priigral par dinarjev, jih je takoj zapil s svojimi tovariši, med katerimi je bil tudi Mrkva. Tadi to pot sta igrala. Pri igri sta oba sleparila in ker Ahmed ni imel sreče, je ozmerjal svojega tovariša. Mrkva je nehal igrati in je zapustil kavnarno. Ahmed je plačal in planil za Mrkvo. Na cesti ga je kmalu došel in mu priložil krepko zaušnico. Mrkva je omahnil in padel na tla. Ko si je opomogel, se je podal nazaj v kavnarno. Tam je našel velik nož, ki ga je skril pod suknjo. Nakar je šel spet na cesto, da bi se maščeval nad Ahmedom. Ahmed je po časi korakal proti domu, ko ga je Mrkva d ohitel, mu je zadal z nožem tri suke v prsa. Ahmed se je zgrudil na tla. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer pa zdravniki nimajo nobenega upanja, da bi ga ohranili pri življenju. Mrkva je po zločinu izginil in ga sedaj iščejo orožniki.

Priseben operater.

V kinematografu Balkan v Šibeniku je malo manjkalo, da se ni zgodila huda nesreča. Ko je bila predstava končana, je iskra, ki je skočila iz aparature, vžgala film. Operater pa je hitro pograbil goreči film in ga ne- el v predsoho ter tam pograbil. Ker se je to zgodilo v zgornjih prostorih, občinstvo

ni ničesar zapazilo in le, misleč da je film končan, začelo zapuščati dvorano. Samo prihodnosti opaterja se je zahvaliti, da ni prišlo do katastrofe. Če bi le eden izmed občinstva vedel, da je nastal ogenj, bi takoj vsi drveli proti vratom, nastala bi panika in gotovo bi se zgodila huda ne-reča. Skode je okrog 50.000 dinarjev, kolikor je bil vreden film.

Čez dan ugleden meščan, ponoči vlomilec.

V Osijeku so aretirali vpokojenega Kneppa zaradi številnih vlovov, ki jih tudi priznal. O tem poročajo hrvatski listi še naslednje:

Pred par meseci se je v neki hiši v Osijeku pojavila cela vrsta tatvin. Veletrgovcu s papirjem Dirnbachu je iz skladišča, kakor tudi iz pisarne izginil drag matrični papir, tiskarska barva in več drugih predmetov. Nekemu tapetniku je bilo ukradeno perilo in kuhinjsko orodje. V zalogi tvrdke Singer so izginile razne pisarniške potrebšline. Dalje je bilo vlomljeno v uradne prostore zveze zasebnih nameštencev in razbita ročna blagajna. Neznani zločinec je odnesel 40 dinarjev. S kmečkega voza, ki je stal pred omenjeno hišo, je izginila konjska odeja. Vsa poizvedovanja oblasti so ostala brezuspešna. Te dni je pa prišel nek fant v trgovino z železnino, ki je v tisti hiši, prodal zavitek jeklene žice. Ker ima v Osijeku tako železno žico samo veletrgovina s papirjem, je lastnik trgovine dal fanta aretirati. Fant je takoj priznal da mu je žico dal v isti hiši stanujoči upokojeni učitelj Tugonir Knopp. Sedaj je prišlo na dan, da je u čitelj Knopp dolgo iskani tat. Pri hišni preiskavi so našli večino ukradenih predmetov. Ker so se na prve tatvine tako lepo posrečile, je s tem svojim "postranskim poslom" nadaljeval. Cesar ni sam mogel rabiti, je prodal. Učitelj Knopp je kot častni član številnih društev, spoštovan kot ugleden meščan, skrit pesnik in pisatelj, ponoči je pa tat živel trojno življenje. Pri aretaciji je vse odkrito priznal.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA BRATSKA DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNP J

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ako se nimate Blaznikov Pratiče za leto 1941, jo lahko dobite pri zastopniku "Glasa Naroda" v Vaši naselbini, ali pa naravnost od Knjižarne Slovene Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York. — Stane 25 centov.

Zločin v nesrečnem zakonu.

V vasi Podvrhu pri Samoboru je p rišel neki Biščan zvečer vinjen domov. Začel se je pripraviti s svojo mlado, komaj 19 let staro ženo Magdico. V prepiru je potegnil samokres in je ženo ustrelil v trebuh. Na njeno vpitje so prihiteli sosede na pomoč, ki so dali nevarno ranjeno prepeljati v zagrebško bolnišnico, o tožniki pa so moža še tisto noč prišli. Magdino stanje je smrtno nevarno.

Krvav prepir za ženo in zemljišče.

Paraskeva je bila ljubljena hčerka bogatega in uglednega kneta Konstantina Bršiča v Dašanovcu pri Negotinu. Knječemu fantu Jovanu "Dosijski" se je Paraskeva dopadla in se je z njo poročil. Paraskeva je ostala v očetovi hiši. Jovan, ki je očetu pomagel pri gospodarstvu, se je kmalu razkrinkal kot vlasti je en in oblasten človek, ki ni trpel nobenega ugovora. Paraskeva je tako doživela marsikako grenko uro. Konstantin se je za svojo hčer, ki jo je mož po krivici zmerjal, vedno potegnil in tako je nastalo med obema možema sovrašтво. V zadnjem času so bili prepiri med obema možema na dnevnem redu. Jovan je zahteval, da bi oče prepisal svojo posestvo na njegovo ime. Njegov tast tega seveda ni storil, marveč je napisal oporoko, v kateri je določil za dedinjo svojo ljubljeno hčerko Paraskevo. Ko je Jovan zvedel za oporoko, je postal ves besen. Razbil je svo hišno opravo in pobil svojega tasta na tla. Stari Konstantin je umrl, preden je prišla zdravniška pomoč. Po tem zločinu je Jovan pobegnil in se več dni klatil po gozdovih okrog Negotina, dokler ga niso

Peter Zgaga

CIRKUS

Ne bom pisal o vojni, ki jo nekateri zelo neprimerno označujejo z besedo "cirkus", pač pa o pravem cirkusu, o stanku predavnega gledališča, ki je prav izra rimskih pa do danes obdržalo svoje ime, dasi se je v bistvu seveda povsem spremenilo.

Ko se pojavijo po izložbah zapuščenih newyorških trgovin in na polpodrtih poslopjih ogromni pisani plakati, predstavljajoč divje živali, med katerimi jih je dosti, ki jih ne premoreta ne narava in ne zverinjak; zapeljive jahalice, umetnike na žici in trapezu,

izsledili orožniki in zaprili. Pred sodiščem je bil Jovan obsojen na 20 let ječe, poleg tega mora plačati svoji tašči 16,000 dinarjev.

Za stavo pojedel dva kozarca.

V Križevcih je Gjuka Gašparić v neki krčmi stavil za 10 steklenic piva, da bo pojedel dva kozarca. Mož je sam gostilničar. Stava je bila sklenjena. Gašparić je zgrizel oba kozarca in pogotnil steklo, potem se je pa napil piva.

Pogodba med Japonsko in Francijo

Japonski obveščalni urad je naznanil, da je bila sklenjena trgovska pogodba med Japonsko in francosko Indo-Kino.

Po tej pogodbi bo Japonska dobivala najvažnejši pridelek Indo-Kine—riž.

Nesreča violiniista Kreislerja

Svetovno znani virtuozi na gosli Fritz Kreisler je bil 26. aprila zelo poškodovan, ko ga je zadel truck, ko je na 57. ulici v New Yorku hotel iti čez Madison Ave. Prepeljan je bil v Roosevelt bolnišnico, kjer je bil nad en teden v nezavesti. Sedaj pravijo zdravniki, da se je njegovo zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo.

POTREBUJEMO

iskusene šivalke za moške klobuke na malih in na box strojih, ravno tako "fitters," ki so iskuseni na moških klobukih.

CHAS. J. KUNTZ & CO.
708 BROADWAY
NEW YORK, N. Y.

5-2, 5, 6.

V JUGOSLAVIJO ni več mogoče pošiljati denarja. Ta odredba pa bo samo začasno v veljavi. Še vedno pa je mogoče pošiljati denar v Italijo.

DARILNE POSILJATVE v ITALIJO

V LIRAH:

50 LIR	 \$ 2.85	500 LIR	 \$21.75
100 LIR	 \$ 4.85	1000 LIR	 \$43.00
200 LIR	 \$ 9.20	2000 LIR	 \$85.00
300 LIR	 \$13.50		

ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, priporočamo, da se vse darilne posiljave pošlje potomo CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati

\$1.—

Vred razmer v Evropi ni mogoče. Malijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v Lirah.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODBELEK :::
216 West 18th Street, New York

klovne in n artiste vseh baž i vseh sort — takrat potuj proti New Yorku cirkus, ta krat se bliža ameriški metropoli pomlad. Dva tisoč ljudi te sam ne vem, koliko konj slo nov, levov, tigrov in druge zverjadi.

Predstave utrjujejo gledalec Vse mu migota pred očmi te ne ve, kaj in kam bi gledal. Jaz sem bil d vakrat ali tri krat v njem, pa ga imam za vse življenje dovolj.

Vse drugačni — že vsaj za nas otroke — so bili cirkusi v starem kraju.

Kot blisk se je raznesla novica, da se bližajo mestu "ko medije": dve hišici na kolesih ter dvoje ali trije do vrha naloženih s platneno plahto pokritih voz. Privandrana siromasčina se je ustavila na Starem trgu poleg vodnjaka.

Dokler niso začeli razlagati z voz, nismo vedeli, kaj bo: cirkus, gugalnice, vrtljak ali panorama.

Cirkusa smo bili najbolj veseli. Dva sta zahajala v naše kraje — Fumagalijev in Nemečkov.

Nemeček je bil čistega rodu, visok, košen mož, bledega obraza in dolgih rjavih brk. Fumagali je bil oduren starec, imel je pa čudovito lepo hčer Karlo, v katero je bil znanorjen ves idrijski moški svet.

Cirkuske ljudi smo smatrali za nekaj posebnega — za ljudi z nekega drugega sveta, ki imajo, kamorkoli pridejo, svoj dom.

Za vse smo se zanimali: za čuden jezik, ki so ga govorili, za njihovo obleko, kretnje in jed, ki so kuhali, kar na prostem.

Miščaste roke so zabijale kole, razgrinjale platno in napenjale vrvi. V dveh dneh je bil šotor postavljen.

To je bilo vedno 16. dne v mesecu. Naslednjega dne si je oblekel ravnatelj ponošen frak, nataknil na glavo visok cilindar ter šel osebno povabiti odlične meščane na "veliko gajapredstavo največjih svetovnih umetnikov, dresiran i h konj, zabavnihi klovnov in štor drugih posebnosti, ki jih ne premore nobeno drugo cirkušsko podjetje na svetu.

Gostilničarjem je delil vstopnice brezplačno, oni se mu pa seveda dali v zameno toliko pijače, da jo je sredi popoldne komaj pritresel v cirkuško taborišče, kjer ga je čakala ogorčena gospa ravnateljica in mu v nam nerazumljivem jeziku najbrž očitala, čemu je ni vzel s seboj na tako važno, odgovorno in dobičkanosno pot.

Zvečer je bila parada. Spremljal cirkuska godba: bombardon, boben, trobenta in klarnet. Nam otrokom se je zdelo, da bolje igra nego rudniška godba, pri kateri je bilo štideset mož, samih izvežbanih godbenikov.

Za godbo so stopali artisti v pisanih oblekah, z navoščeni mi lasmi in brki. Med sprevedom so se podili klovni in uganjali norčije.

Nazadnje trije konji. Na enem gospa ravnateljica v globoko izrezani bluzi, na drugem gospod ravnatelj Fumagali, na srednjem pa Karla v tesno oprijemajočem se trikoju, razpuščenih las ter z rdečo vrtinico med belimi zobmi.

Naslednjega dne je bila "dnarska". Rudarji so dobili plačo.

Ves dan je po vseh gostilnah hreščala harmonika, zvečer je pa bil cirkus poln do zadnjega kotička.

Kratka Dnevna Zgodba

Kitajska pravljica

Kitajska pravljica pripoveduje: Nekega dne je Lapung, velepremožen mandarin z rdečim gumhom zasačil svojo prelepo hčer Marelico na vrtu v pogovoru z mladencem, ki je študiral v Nankingu in je bil pred svojim zadnjim izpitom. Kdo bi utegnil povedati, kako je bil prišel čez visoko obzidje v mandarinov vrt in v hčerino sreet? Ljubezen zmaga marsikaj!

Lapung se je na vso moč razjezil, saj je kanil svojo hčer in njeno lepoto prihraniti za esenja; zato je nesrečnega študenta s psi nagnal čez zid nazaj. Svojo hčer pa je za sedem tednov zaklenil v najbolj notranje prostore svoje hiše.

Ko je preteklo teh sedem tednov, je bil v zastri nosilnici prenesti na svoje podeželjsko posestvo pred mestom, kjer je bil dal napraviti blišče, to je vrt z mnogimi zvijačasto zavijutimi stozicami; po teh bi moral najti človek pot do paviljona, kjer je odsej stanovala prelepa gospodična.

Če bi kak vsiljivec vendarle utegnil najti pravo pot do nje, je oče vse tako ukronil, da bi se tudi najprezrednejši vsiljivec pogubil, če bi mu to uspelo.

Najprej je dal izkapat sredi prave poti globoko jamo z vodo in jo pokriti s trstikami in s peskom, tako da ni bila na zunanji nič vidna. A kdor bi stopil na pesek, bi se zvrnil v vodnjak in utonil.

Dalje je dal za ostrim ovinkom poti privezati velikanskega psa. Če bi človek brez zle slutnje zavil krog vogala, bi ga zverina koga napadla in na kosce raztrgala.

In slednjič je dal na krošnje figovega drevesa obesiti oster meč. Kdor bi prišel po poti, bi se dotaknil nevidne tanke svilene vrvice, ki je ni bilo mo-

či raztrgati, pa bi zato padel meč nizdol. Svršaje bi padel meč z drevesa in bi prebodel nesrečnika.

Stari Lapung je bil brijten mož. Nihče, tako si je dejal v sren, ne bo mogel premagati teh treh ovir, in moja hčerka Marelica je prišlo slehernega moškega zavarovana.

A tisti dijak, ki mu je bilo ime Predrznjež je zvedel o blišču in je bil lepe gospodične in kot bi trenil se je odpravil na pot iskat svoje sreče.

Nekega lep ga dne popoldne ko se je sonce nagibalo, da zaide za daljne gore, je prodrel v blišče. S seboj je imel kroglo, kračo in vrč.

Ker ga je pa ljubezen vodila za roko, ni zgrabil poti in ni ni bilo treba tavati po nobeni zvijačni stezi, ki ga je hotel izvabiti v stran. Ljubezen velika zmaga.

Tako je stopal med zelenimi stozami in mejami in je trkljal z nogo t črko železno kroglo pred seboj. Mahoma se je krogla pritrdila na pokrito vodnjakovo past, prodrla je skozi pesek in padla v vodnjak.

"Dobro si se izmislil, mandarinče," se je nasmejal Predrznjež, pre-kočil je jama in je šel naprej.

Na ostrem ovinku, za katerim je prežal tudi pes, je Predrznjež obstal in si dejal: "Nemara pa kdo preži za vogalom."

Zatorej je vzel v roke kračo in jo pomolil naprej. Tedaj je planila mrežina iz svoje utice in je kračo tako naglo pogoltnila, da je hropeč porinila.

"Dobro si se izmislil, mandarinče," se je nasmejal Predrznjež, prestopil je psa in je šel dalje. Na glavo si je poveznil vrč in je nadaljeval svojo pot.

Kmalu potem se je v senci starega figovega drevesa do-

KONVENCIJA AMERIŠKEGA RDEČEGA KRIŽA

Glavni govorniki na letni konvenciji Ameriškega Rdečega križa. Z leve na desno: admiral Tyler Cluverius, predsednik konvencije; senator Burton iz Ohija; Norman Davis, predsednik Ameriškega Rdečega križa ter Daniel Wesler, zastopnik Mladinskega Rdečega križa.

Pomorske in letalske sile sedaj

Oliver Steward pravi v svojem tedenskem pregledu razvoja letalske vojne, da je po angleških cenitvah trenutno v Sileh, Južni Italiji in na Dodekanazu skupno okoli 400 nemških letal.

To je prvič, da omenja angleško poročilo tudi prisotnost nemških letal na Dodekanazu. Med nemškimi letali, ki so bila opažena v Sredozemlju, so strupeni letalci tipa Junkers-87 in Junkers-88 ter dvosedelna lovka letala tipa Messerschmitt 110. Po nepotrjenih informacijah je bilo opaženo, da pilotirajo nemška strumoglavna letala tudi italijanski piloti, medtem ko so bili na hitrejših aparatih opaženi samo nemški piloti.

Steward pravi, da so bila tudi angleška letalska ojačenja poslana v Sredozemlje. Angleško letalstvo mora tu izvrševati ogromno nalogo: braniti afriško obalo pred nemškimi letalskimi napadi, braniti Malto, napadati Dodekanaz in Sicilijo ter podpirati grške vojaške operacije z bombnimi napadi in zaščito lovskih letal vojaškim oddelkom.

Glede položaja v letalski vojni na zapadu pravi, da morajo Angleži vedno pred vsem paziti na nemške letalske sile ob Kanalu in na Severnem morju. Ugotavljano je, da imajo Nemci še vedno največ svojih letal koncentriranih v Franciji, Belgiji in na Nizozemskem. S tem mora računati tudi angleška obramba, obenem pa je treba vedno računati še z možnostjo da bi sovražnik več letalske skupine nenadoma poslali na druge fronte. Zato morajo Angleži povsod čim bolj ojačevati svoje letalstvo. V premeščanju letal z enega bojišča na drugo, pa imajo Angleži prednost, da lahko pošiljajo letala po morskem poti, dočim se Nemci lahko poslužujejo samo preobremenjenih železniških prog na evropski celine. Steward pravi, da hitri prevozi večje množice letal po zraku iz enega bojišča na drugo ne prihajajo v poštev, ker rabijo zlasti bombniki pri pristanku preveč priprav in osebja.

Glede razmerja v številni moči med nemškimi in angleškimi letalstvom citira Steward mnenje angleškega letalskega častnika, ki pravi, da je po njegovem mnenju neprimerno važneje, če imajo Angleži premoč v kakovosti letal nego v številu. Z boljšimi letali se je mogoče uspešno boriti celo proti petkratni premoči. Steward pripominja, da bo angleško letalstvo razen premoči v kakovosti lahko s pomočjo Amerike lahko doseglo tudi premoč v številu.

Steward je prepričan, da bodo v sedanjih vojni odločilne pomorske in letalske sile. Nemška kopna vojska je dosegla velike uspehe, ter prodrla v razne dele Evrope, toda povsod se je morala ustaviti ob morskem obalju. Vpada čez morje v Anglijo Nemci doslej niso poskušali in ga tudi ne morejo brez rizika, dokler nimajo odločilne premoči v zraku. Angleške kopne vojske razen v Afriki doslej niso v večjem obsegu stopile v akcijo. V teku stoletij se je Anglija v svoji obrambi naslanjala samo na pomorsko silo. Sedaj se je naglo preuredila. S pomorskimi silami sodeluje tudi letalstvo. Steward misli, da mora ta kombinacija vojno odločiti.

SLOVENSKE PRIREDITVE V N. Y. C.

Zabava S. Z. Z. podružnice 84. vrseča se pretečno nedeljo dne 4. maja v dvorani slovenske cerkve sv. Cirila na Osmi v New Yorku. Je bila prav dobro obiskana, kar je dokaz, da naši rojaki in rojakinje vpoštevajo d bre prireditve, katere je prav dobro izpadla na vseh točkah, posebno veseljača "Dve nevesti," je bila kar najboljšje završena ter so igralci v isti hoteli eden drugega prekositi. Izvršili so svoje vloge od prvega do zadnjega tako precizno, da smo bili navzoči kar ginjeni od zado voljstva in veselja. Seveda so bile vloge, kar je glavno pri igri, tako dobro razčlenjene, da boljše pričakovati ni bilo mogoče. Igralci in igralko so želi burni aplavz od strani navzočih po vsakem dejanju.

Režiser igre je bila Mrs. T. Kovacev, šepetač pa naš znani rojak Mr. Ivan Ručigaj. Igralci kot igralko v resnici zaslužite najboljšo priznanje vsi eden kot drugi, ter se nadam, da nas bo te zopet čimprej mogoče razveselili s slično prireditvijo. Upam, da mi ne bo noben igralec ali igralka zamerila, ako omenim, da najbolj "špasa" med vsemi v tej igri pa je bila v vlogi Neše Potovke naša poznana in nenstrašna rojakinja Mrs. Minka Valetič, ter je znak priznanja prejela od "neznanega" oboževalca krassen šopek, za katerega se je v par izbranih besedah tudi iskreno zahvalila. Zares je bila zelo vesela in obenem komična igra, tako da je p rivabila obilo smeha in obenem duševnega razvedrila navzočemu občinstvu.

(Sedaj pa želim ponovno naznaniti, da se vrši prihodnjo nedeljo dne 11. maja zopet lepa prireditev in to na čast našim manicam, ker bo to "Materni dan", prireditev se vrši isto v dvorani naše slovenske cerkve sv. Cirila na Osmi cesti v New Yorku. Začetek ob 4. uri popoldne. Seveda bo v svrhu prirejen primeren program, glede katerega bo še natančneje pravčasno poročano v tem listu. Dragi rojaki in rojakinje, udeležimo se te prireditve v velikem številu, ter s tem počastimo naše ljubljene manice, katere so še med nami, tiste pa, ki jih krije še gruda, se bomo isto spomnili na ta dan, ker bodo tudi one v duhu med nami. Dvorano na Osmi letos še tem lažje napolnimo, ker to pot ne bo slične prireditve v Slov. domu v Brooklynu, kot je to bilo običajno zadnja leta, to je da so se vršili

dve slični prireditvi na isti dan.

Nadalje sporočam, kot je bilo že svoj čas v tem listu naznanjeno in sicer da priredi slovensko pevsko društvo "Slovan" svoj veliki piknik v nedeljo dne 1. junija 1941 v znamen Charles Garden Parku na 6018 Metropolitan Ave. Ridge-wood, Brooklyn. Vsi rojaki in rojakinje iz New Yorka in okolice ste prav vladno vabljeni, da se istega udeležite v obilnem številu. To bo prvi piknik v letošnji sezoni naših newyorških društev. Več bo seveda o tem še pozneje poročano.

Kot je bilo poročeno v tem listu pred par tedni, danes ponovno sporočam in obenem opozarjam naše rojake in rojakinje na veliko slavnost, ki se bo vršila v naši Newyorški naselbini in to bo v nedeljo dne 22. junija 1941, ko bomo slavnostno obhajali srebrni jubilej ali 25-letnico obstoja naše slovenske župnije. Ob priliki tega jubileja bo vzprijem veličasten program, v katerem nastopijo ali sodelujejo vsa naša kulturna društva in to so: slov. cerkveni pevski zbor, slov. pevsko in dramsko društvo "Domovina" slov. pevsko društvo "Slovan" in tamburaški zbor. Na seji centralnega ali pri-

(Nadaljevanje na 4. str.)

RAZPRODAJA SLOVENSkih KNJIG po zmerni ceni

- Po 50c zvezek Andersonove pripovedke za slovensko mladino Bele noči mali junak. (Dostojevski) Božji mejniki (Ivan Pregelj) Filozofska zgodba (Alojz Jirasek) Gompači in Komuraški (Jul. Zeyer) Gospod Fridolin Zolna in njegova družina (Fr. Milčinski) Kazan, voljci pes (J. O. Curwood) Kaj se je Makara sanjalo (V. Korolenko) Na različnih potih (Franc Frishe) Peter Pavel Clavar (Dr. I. Pregelj) Pravica Kladija (Vladimir Levstik) Sveta noč (Rudolf Vrabl) Slika Doriane Gray (Oscar Wilde) Verne duše v vicah (Prosper Mirime) Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Dostojevski)
 - Po 70c zvezek Do Ohrida in Bitolja (Ivan Melik)
 - Po 75c zvezek Belfegor (Artur Bernede) Onstran pragozda (James Oliver Curwood) Po strani klobuk (Damiel Feigel) Romantične duše (Ivan Cankar) Seržant Diavolo (Marcel Proust) Železna cesta (Zane Grey) Zlati Panter (Sinclair Gluck) Gusar v oblakih (Donald Keyhoe) Gospodarica sveta (Karl Fidor) Hektorjev Meč (Rene La Bruyere) Rdeča Megla (O. R. Frich)
 - Po \$1 zvezek Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger) Veridicus (Pater Kajetan) Sivko (E. S. Thompson) Rudarska balada (Marija Majerjeva) Prigodbe čebelice Maje (Waldemar Bonsels) Pingvinski otok (Anatole France) Pisane zgodbe (Janko Kac) Iz življenja za življenje (Ivan Zupan)
 - Po \$1.25 zvezek Zadnji Mohikanec (J. F. Cooper) Skrivnostni studenec (Pavel Keller)
 - Po \$1.50 zvezek Zločin in kazen (F. M. Dostojevski) Tigrovi zobje (Mavrice Lablanc) Kristof Dimac (Jack London) Misterija (Gustave le Rouge) Lucifer (Jean de La Hire) Izpod Golice (Slavko Savinsek)
 - Po \$2 zvezek Preiseren (France Kidric)
 - Po \$2.50 zvezek Višnjava repatica (Vl. Levstik)
- Naročite pri: **KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.** 216 West 18th Street, New York, N. Y.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.
Cena 50c

Vaše lahko pošljete v zamask po 2 ct. 8 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:
Trije semeljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvnih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri: **KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.** 216 West 18th Street, New York, N. Y.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerina
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Mož Simone

— ROMAN —

Francoski spisatelj: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

74

"Torej," je dejala, naslonivša se na klavir in delaje se, kakor bi motrila kitajske slikarje na svoji pahljaci, "potem takem je zame vse končano? Niti dekle, niti žena, niti vdova ne, brez prostora, da ga zavzamem, zunaj vsakega razdelka — z eno besedo, uboga stvar brez lastnika sem zdaj napram družbi za celo svoje življenje — stara pa sem devetnajst let."

Tomaž je pač računai, da ta kriza pride, toda misli ni, da utegne biti tako bližnja. Obotavljaj se je, ker se ni bil dobro pripravil.

Pogledala ga je s čudnim pogledom in nadaljevala z razburjenjem, ki ga že ni več mogla zadrževati.

"An sem se primorana, priznati tistemu, ki me je pri tiral v ta položaj? Ali sem primorana, vdati se tej nespremenljivi usodi? Svetujte mi vi, gospod Erlington!"

Ako je bil kdaj kak trenotek ugoden za Tomaža, je bil ta. Približal se ji je, in dejal odločno:

"Ako nečete te usode, kdo vam more braniti, če si jo izpremenite?"

"Na kak način?"

Pahljača se je gibala hitreje. Njene rjave oči so se iskale. Za tem čelom se je skrival že storjen sklep, ki je moral dozoreti ob najmanjšem prigovoru, in za temi ustnicami besede, ki jih je morala izprožiti prva izpodbuda.

Tomažev glas je jedva razločno povzel:

"Vi morete — vi morate zopet postati prosti, prosti, da lahko postanete srečni in ljubljani..."

Brez nevolje je slabno ugovorila:

"Če sem pa omožena?"

"On, tako malo!"

Obodila ga je bila do posnetka, in ko mu ni branila, je nadaljeval še z večje sigurnostjo:

"Rihard je vaš mož le po imenu, in celo to ime niti imate pravico vzeti nazaj."

Simonin obraz se je znaglasno zasvetil.

"Da, ločitev," je dejala z mirnim glasom, ki je dokazoval, kako se je že sprijaznila s to mislijo. "Toda v ta namen bi bilo treba..."

"Česa?"

Tomažev goreči dih se je je bil dotaknil, ne da bi se umaknila. Samo pahljača med njenimi prsti se je stila, kakor slučajno, docim je govorila s pritrjeno boječnostjo:

"Zaradi moje časti in vesti — bi bilo treba, da pride začetek od druge strani — in da sem primorana, vzeti si svojo prostost nazaj."

Nato je naglo odšla; povedala je bila dovolj, da je mogel Tomaž razumeti, česa želi od njega; on pa je razumel vrhu tega še, da vstreže sebi samemu, ako vstreže nji.

Rečeno, storjeno, drugi dan je odšel in dva tedna zatem je gospod d'Arvon napravil svoj ženi sledečo rahlo pridigo:

"Kako lahko človek stori krivico, ako vidi povsodi le zlo! Ta ubogi Tomaž, ki si ga že začnjal sumiti, si ni nehal prizadevati za spravo in je imel nenara uspeh, ker mi pošilja od Riharda pismo za Simono."

Go-pa d'Arvon je hotela sama izročiti pismo in ni ji bilo posebno povseči, ko je videla, da hči ne kaže nikakega presenečenja in niti ne hiti odtrgati vsaj pečat v materini navzočnosti.

Celo potem, ko je mati že odšla, je Simona še nekaj časa čakala. Držala je v rokah tisti mali beli zavitek, ki je bil tako lehak in tenak, da je zaklepal pač le kratak listič, in na katerega Rihard niti ni bil napisal njenega naslova, ker se ji ni upljaliti niti imena, ki ga je nosila po njem, niti njenega krstnega, pravega ženskega imena, ki nikdar ni bil toli nežen, da bi ga izustila. In ko se je odločila in odprla list, so se ji zatemnile oči ob prvih besedah: "Draga mi sestrinca!"

Torej mu že ni bila več drugega, nego predmet brezbriznosti, niti sovraženja ne. Zdelo se ji je, da ji to sorodniško čustvo, ki ji ga hoče ohraniti, bolj od vsega ostalega dokazuje, da je vseh drugih čustev konec. Brez vsakega ukora je pisal:

"Muogo sem premišljeval. V prvem hipu sem mislil, da vam moje odsotnost vrača prostost, toda to ne zadostuje. Moj mir in Vaša srca zahtevam, da se razreši zgolj navidezna vez med nama, in niti Vaša cerkev niti katerokoli sodišče na zemlji ne more ugovarjati razdružitvi zakona, ki je zakon le po imenu. Mladi ste in nadejati se, da vam bo nudilo življenje še dovolj srčice, da pohačate nekdanjo bolelost. To je najgoročnejša želja Vašega udanega,

Riharda."

Dodajal je pripisek, da v obojestransko izogibo neprijetnosti, ki jih povzroča posredovanje sodnije v zasebnih zadevah, poverja Tomaža Erlingtona, naj se sporazumi z zapunikom, ki mu ga ona določi.

Prečitala je in citala zopet in zopet teh par vrstic, obstajala in ogledovala vsake črko in vsak lok te veliko večje, jasne in krepke angleške pisave, pisave Rihardove. Držala je v roki papir, ki se ga je dotikala njegova. To je bil prvi neposredni stik in prvi prejemljivi spomin, ki ga je imela od njega v teku petih mesecev. In zdelo se je, da ne čuti tega, kar bi bila morala najti v njem boleštnega, in ne slutiti, da se pod hladnim tega slovesa nemara skriva obžalovanje, trpljenje in heroična žrtvost. Kajti zavedla se ni niti obotavljajanja niti vati. Naposled je nesla v isto skrinjico, kjer je počival že Rihardov portret, tudi to pismo, ki ga je hotela pokazati Osimu edinemu, in ko se rodila, čudeča se njeemu molčanju, nista mogla več zdržati, in sta začela poizvedovati o novicah, ki jih je prečela, je odgovorila s presenetljivim glasom:

"Torej ne veste? Rihard želi ločitve."

(Nadstjevanje prihodnjaja)

Pregled dnevnih dogodkov

Clark in Taft proti Rooseveltu

Na skupščini, ki jo je sklical "America First Committee" v Kansas City, Mo., je izjavil demokratski senator G. C. Clark iz Missourija, da bo eden prihodnjih Rooseveltovih govorov sličen vojni napovedi. Navzoče je pozival, naj pismeno opozore predsednika, da ne pahne dežele v vojno.

"V Washingtonu ni nobena skrivnost," je nadaljeval Clark, "da predsednik prav dobro ve, da je pretežna večina ameriškega naroda proti vstopu Amerike v vojno. Kakor hitro se bo Amerika udeležila vojne, bo v tej deželi uvedena popolna diktatura."

V Springfield, O., je na zborovanju ženske republikanske zveze kritiziral republikanski senator Taft iz Ohia imenovanje Harryja Hopkinsa in Leonarda Hendersona na tako važna mesta pri narodnoobrambenem programu.

"Predsednikova eksekutivna povelja," je rekel Taft "so precej slična eksekutivnim poveljem, ki jih izdajajo v Nemčiji."

Tafta posebno bode v oči imenovanje Harryja Hopkinsa, bivšega WPA administratorja. Predsednik je namreč poveril Hopkinsu pravico dočeti, kako naj se porabi sedem tisoč milijonov dolarjev, ki jih je kongres dovolil za pomoč zavzenikom.

Po Taftovem mnenju ima torej pri produkciji upravi važnejšo besedo kot jo imata ravnatelj Hillman in Knudsen.

Administracija, ki je poverila Harryju Hopkinsu tako važno službo, si je napisala slabo spričevalo o svojih zmožnostih. Taft tudi ni zadovoljen, ker načeluje uradu za določanje cen Leon Henderson. Roosevelt ga je imenoval kar na svojo roko. Senat ga ni potrdil.

26 komunistov obsojenih

V Marseille, Francija, je bilo obsojenih 26 komunistov, med njimi pet žensk, ki so hoteli oživiti zatrito komunistično stranko. Zadelo jih je kazen od šestih mesecev do petih let.

Njihov voditelj Pierre Lafaurie je bil obsojen na pet let, ker ob trdnem delu, izgubil bo državljanske pravice in bo še pet let po prestani kazni pod nadzorstvom kontrolo.

Dvajset njihovih tovarišev je bilo oproščeno, ker jim niso mogli dokazati nobene posebne krivde.

Will Hays v bolnišnici

Will Hays, glavni ameriški kinematograf-ke industrije, je bil prepeljan v St. Luke's bolnišnico v Chicagu, Ill. Od zdravnikov in strežnic se ni moglo zvedeti, na čem bolega.

Strojne tovarne ne obratujejo s polno paro

Neki zastopnik strojne industrije je izjavil v Clevelandu, da razmeroma le malo tovarn.

Rdeči križ za Špansko

Zastopstvo ameriškega Rdečega križa na Španskem, naznanja, da je dospela dne 9. aprila s španskim parnikom "Navemar" nadaljna pošiljka Rdečega križa in sicer: 3900 ton moke, 1200 ton evapirane mleka in 171 ton zdravilskih potrebščin.

Vsega skupaj je postal Rdeči križ na Špansko doslej za 1.250.000 dolarjev raznih potrebščin.

Mussolinijev list o Združenih državah

Mussolinijev glasilo "Popolo d'Italia" piše, da je zavzela Amerika napram Nemčiji in Italiji stališče sovražnice ter da bo treba v bodoče z njo tudi kot s sovražnico ravnati.

"Navsezadnje je pa to," pravi člankar, "kar slišimo iz Amerike, le washingtonska politika. Sama sreča, da Washington ni pravi zastopnik ameriškega naroda."

Willkie o demokraciji

V svojem domačem mestu Elwood, Ind., je govoril poraženi predsedniški kandidat Wendell L. Willkie o demokraciji ter rekel med drugim: "Če se bo demokracija v Evropi izjalovila, in če bo Amerika obdana od vseh strani od totalitarnih sil, ga ne bo človeka, ki bi mogel rešiti demokracijo v Združenih državah."

Legija zahteva odstop Perkinsove

Izvršilni odbor Ameriške legije je sprejel naslednji sklep: Ker postaja čedalje bolj jasno, da narašča nezaupanje ameriškega naroda v zmožnosti sedanje delavske tajnice, zahtevamo, naj Mrs. Frances Perkins resignira. Po našem mnenju ne bo miru v obrambni industriji, dokler bo sedanja delavska tajnica v svojem uradu.

Roosevelt ne ve, kaj počne njegov sin

Časnikarji so vprašali predsednika Roosevelta, kaj počne njegov najstarejši sin James na Kitajskem. Na poti proti vzhodu se je u-tavil v nekatere kitajskih mestih ter je namenjen v Egipt, kjer bo opazoval vojne razvoje. James Roosevelt je kapitan v ameriškem mornariškem zboru.

Roosevelt je odvrnil, časnikarjem, da mu ni znana svrha sinovega poslanstva ter jim svetoval, naj vprašajo mornariški zbor za pojasnila.

Strojne tovarne ne obratujejo s polno paro

Neki zastopnik strojne industrije je izjavil v Clevelandu, da razmeroma le malo tovarn.

Armada ima poldrugi milijon plinskih mask

Vojni departament naznanja, da izdeluje ameriška industrija ogromne množine plinskih mask novega modela, ki jih je smatrati za triumf ameriške tehnike. Zdj jih je izdelanih že toliko, da se z njimi more preskrbeti armada 1.418.000 mož.

Maske so dve vrsti in sicer za vežbanje ter za vojno službo.

Karol in Magda sta namenjena na Kubo

Iz Lisbona poročajo, da sta se b. i. rumunski kralj in njegova prijateljica Magda Lupescu vkrcala na American Export Line parnik "Exambion."

Najprej se bosta ustavila na Bernudi, nato bosta pa odpravila na Kubo. Karol in Magda sta namenjena na Kubo, kjer imata vize raznih južno ameriških republik in mu je v vseh odprt pot. Izbral si je pa Kubo, ker je povsem nevtralna, teta najprimernejše podnebje.

Z Bernudi bo najbrž z letalom poletel na Kubo, ki mu ga bo dala na razpolago angleška vlada. Karola in Magdo spremlja komornik Urdareanu.

Če bo skušal obiskati tudi Združene države, se zaenkrat še ne ve.

ŠTEVILO NOVIH KAR BO OMENJENO.

Ravnateljstvo produkcijske uprave je sporočilo avtnim družbam, da ne smejo v letu, ki se bo pričelo 1. avgusta, zgraditi več kot 4.224.000 kar. Kvota za po-amezne tovarne še ni znana. sliši se pa, da bo pri General Motors, Fordu in Chryslerju zmanjšala produkcija privatnih avtomobilov za 21 odstotkov.

EVA CURIE IZGUBILA FRANCOSKO DRŽAVLJANSTVO.

Francoska vlada je odvzela državljanstvo 29 moškim in ženskam. Med njimi je tudi Eva Curie, potomka francoskega inženirja Curie in njegove poljske žene Skodlovske, ki sta odkrila radij.

Eva Curie je v Združenih državah ter je znana kot odlična nasprotnica nacizma in fašizma.

IZGREDI V PALESTINI.

V Beirut, Libanon, so dospela poročila, da so izbruhnili v Palestini resni protizidovski nemiri.

Arabei židje iz zasede napadajo in so posebno jezni, ker se je zadnji čas preselilo precej židovskega prebivalstva z Balkana v Palestino.

Angleški poveljnik je zapretil izrednikom z najstrožjo kaznijo. Arabei napadajo večinoma ponoči, vsled česar jih je težko izslediti.

ARGENTINSKO MESO ZA AMERIŠKO ARMADO.

Ameriška vlada kupuje velike množine argentinskega konzerviranega mesa, da bo z njim preskrbela vojaštvo, nahajajoče se na novih oporiščih.

Angleško pisani list "Standard" v Buenos Aires poroča, da je odpeljal parnik "Uruguay" na Trinidad 70 ton mesa. Nadaljuje pošiljave bodo v kratkem sledile.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Franc Venturini — SEŠT MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 55

Ferdo Juvanc — 12 MLADIH LET, moški zbori 50

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

OSKAR DEV: Barčica: Oj, moj šolci, e šolci; Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo 20

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tute gre; Soči; Moj očka na konjčka dva; Dobiv sem pšamece; Sloro; Je vplnila luč 40

EMIL ADAMIČ: Modra devčka (belokranjska), 20; Vao noč pri potoci 20; Jurjeva 25; Hodi Mica domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING: Vetrč; Pe gradilo 20

FERDO JUVANEC: Zjutraj 20; Slovanska 20

PETER JERAB: Petli roža; VASILIJ MIRK: Podoknica 20

ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi šli 20; Le enkrat še 20; Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 35

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

USODNE POSLEDICE SUŠE.

Posledica več tednov trajajoče suše so gozdni požari. Vsled suše bo pa tudi na farmah v gornjem delu newyorške države zelo prizadeta. Četekom prihodnjih dveh tednov ne bo najmanj štiri dni deževalo, bodo nekateri pridelki popolnoma uničeni.

V Syracuse, N. Y., ni bilo že izza 18. aprila niti kapljice dežja.

SLOVENSKE PRIREDITVE V NEW YORKU.

Nadaljevanje s 3. strani.

pravilnega odbora, ki se je vršila pretečeno nedeljo, je bilo sklenjeno da se za to slavnost povabi častitega gospoda škofa, pod katerega škofijo naša župnija spada, in sicer da bo daroval ali bil prisoten pri slavnostni sv. maši ob 10. uri dopoldne. Nato opoldne se bo vršil slavnostni banket, za katerega vstopnice se je odločilo po \$2.00 ter od 3. ure naprej pa se bo vršil program. Po programu pa bo ples in prosta zabava. Za opoldansko prireditve pa bodo vstopnice samo po 25 centov za osebo. Vstopnice za slavnostni banket bodo gotove v najkrajšem času.

Bojake in rojakinje se naproša, da se za istega odzovejo v velikem številu in to do prve nedelje v juniju, kar bo itak 1. junija. Tozadevno javite našemu gospodu župniku Rev.

Reden promet med Buffalo, Clevelandom in Detroitom

Vodstvo Detroit and Cleveland Navigation Company izjavlja, da je sklenilo s svojimi delavci, spadajočimi k Ameriški delavski federaciji, pogodbo, da bo pod vsakim pogojem vzdržan reden promet med Buffalo, Clevelandom in Detroitom.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Enkrat boste potrebovali

ZAKAJ NE BI KUPILI SEDAJ z razsodnostjo, ko morete še misliti pravilno, izberete prav in plačate pravo ceno.

TO JE NAJBOLJŠI NAČIN PROSTOR ZA DRUŽINSKO GROBNICO

Osem grobov \$300.00 na obroke ZA POJASNILA PIŠITE NA

HOLLYWOOD MEMORIAL PARK

60 Park Pl. NEWARK, N. J.